

Tornaveu

Marina Garcés

La història és el temps que s'obre en la distància que separa el morir del matar. Tota forma de vida neix i mor. Només els humans podem *morir de mala mort* o donar mort matant. L'urpa del lleó no mata la seva presa. Només dóna la mort i obre bé la boca per a estripar carn i sang, aliment de més carn i més sang. No hi ha mort natural, va escriure moltes vegades Ingeborg Bachmann, la poetessa austríaca, filla de nazi, amiga del poeta jueu Paul Celan. I en canvi, sí, moltes maneres d'assassinar. Podríem imaginar que la mort tornés a ser només mort? Aquest podria ser el nom de la utopia. D'una utopia que no es projecta en la vida eterna, sinó en el present del viure i la seva finitud.

Ser finits, parcials, localitzats, vulnerables, mortals: aquesta és la força immensa de la consciència humana. És tan gran, que no la podem suportar. I per això inventem artificis i projeccions i identitats que sembla que no han de morir mai. La memòria, així, es torna immemorial, les identitats mil·lenàries, les cultures essencials i les ciutats, marques entre les marques. Les marques tampoc volen morir. Prometen vida eterna en el mercat de la no caducitat. Mentre els nostres cossos envelleixen, les marques de la roba que portem segueixen brillant, insultants, sobre les carns que decauen.

La població de Barcelona també envelleix mentre la seva marca insisteix a fer-se més i més brillant. Brilla tant que ja no la podem mirar a la cara. Mira-la i sentiràs la ferida de la llum artificial que no deixa viure ni morir, respirar ni dormir. A Barcelona, les ombres amaguen molts cadàvers, molts morts de mort no natural. Assassinsats per la violència immobiliària, per la indiferència del capital, per les mentides de les narracions polítiques oficials, per l'arrogància del negoci, per l'estupendisme de la gestió cultural, nova religió de la ciutadania. Mentides gastades, potser sí. Però igualment mortíferes.

No sabem el nom dels morts. L'anonimat custodia el seu respecte. No utilitzem els seus noms en va. Que la memòria no en traeixi les vides, invocant les seves morts. Mestres, *kellys*, militants, milicians, mares, amigues, infermeres, obrers, obreres, paletes, comedians, descarregadors, prostitutes, poetes, metges, àvies, germans, porteres, cambres, manters... Deixem-nos morir en pau. Fem de les nostres vides un desafiament.

Ningú pot dir que una història de fracassos sigui una història fracassada. Ho escrivia Umberto Eco a propòsit de l'anhel humà, present a gairebé totes les cultures, de trobar la llengua perfecta, aquella que ho diria tot a tothom, amb transparència i universalitat del sentit, sense marge d'error i per tant sense equívocs, sense malentesos, sense mala intenció i sense marge per al mal tracte dels mots. Que una història de fracassos no sigui una història fracassada vol dir que hi ha una altra distància que mou la història i que no és la que separa el morir del matar, sinó la que separa la resignació de la derrota. Ser derrotats no vol dir ser resignats.

Diu Jordi Carrió que *les serps ploren a l'estació de Portbou*. Acompanyem el seu plor i, si escoltem bé, sentirem les rialles que puguen de sota terra. De mar endins. De cel enllà.